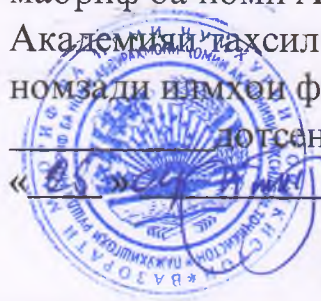

«ТАСДИҚ МЕКУНАМ»:

Директори Пажӯҳишгоҳи рушди
маориф ба номи Абдурахмони Ҷомии
Академияи таҳсилоти Тоҷикистон
номзади илмҳои физика-математика,
доцент Начмиддиниён А.М.
«_____» _____ 2023

ХУЛОСАИ

шӯъбаи педагогика ва психологияи Пажӯҳишгоҳи рушди маориф ба номи Абдурахмони Ҷомии Академияи таҳсилоти Тоҷикистон ба диссертатсияи унвончӯи Пажӯҳишгоҳи рушди маориф ба номи Абдурахмони Ҷомии Академияи таҳсилоти Тоҷикистон Нематуллоев Муродбек Музафарович дар мавзӯи «Усулҳои педагогии рушди қобилияти зеҳнии хонандагон таввасути дарсҳои иловагӣ дар муассисаҳои таълимии кор бо хонандагони болаёқат» (дар мисоли Муассисаи таълимии давлатии «Гимназияи №1 барои хонандагони болаёқати шаҳри Душанбе»), ки барои дарёфти дараҷаи илмӣ номзади илмҳои педагогӣ аз рӯи ихтисоси 13.00.05 – Назария, методика ва ташкили фаъолияти фарҳангӣ-ичтимоӣ (13.00.05.03. – педагогикаи иҷтимоӣ ва худшиносӣ) пешниҳод шудааст

Диссертатсияи Нематуллоев Муродбек Музафарович дар шӯъбаи педагогика, психология ва методикаи таълими Пажӯҳишгоҳи рушди маориф ба номи А. Ҷомӣ иҷро шудааст. Рисолаи илмӣ зери роҳбарии доктори илмҳои педагогӣ Азизӣ Муҳамадалӣ омода гардидааст.

Мавзӯи диссертатсияи Нематуллоев М.М. муҳрам буда, дар он масъалаи рушди қобилияти зеҳнии хонандагон таввасути дарсҳои иловагӣ дар муассисаҳои таълимии кор бо хонандагони болаёқат бори аввал мавриди тадқиқ қарор гирифтааст.

Муҳаққиқ бо дарназардошти мақсади тадқиқот, ки таҳияи модели рушди қобилияти зеҳнии хонандагон таввасути дарсҳои иловагӣ дар муассисаҳои таълимии кор бо хонандагони болаёқат ва асосноксозии самаранокии истифодаи он иборат мебошад, аз тариқи баргузори таҳқиқоти таҷрибавӣ-озмоишӣ вазифаҳои таҳқиқотро хеле дурусту нишонрас муайян кардааст. Анҷоми таҳқиқ ва омӯзиши пурраи илмӣ оид таълими хонандагони болаёқат дар асоси ҳамкориҳои муассисаҳои таҳсилоти иловагӣ бо муассисаҳои таҳсилоти миёнаи умумӣ аҳамияти зерини назариявӣ ва илмӣ хоҳад дошт.

Муҳаққиқ дар таҳқиқот исбот намудааст, ки усулҳои педагогии рушди қобилияти зеҳнии хонандагон тавассути дарсҳои иловагӣ дар муассисаҳои таълимии кор бо хонандагони болаёқат дар муассисаҳои таҳсилоти миёнаи умумӣ ва ҳам дар муассисаҳои таҳсилоти иловагӣ ниҳоят муҳим мебошад;

Инчунин, омодагии хонандагон ба олимпиадаҳои таҷрибавӣ-озмоишӣ, ҷумҳуриявӣ ва байналмилалӣ бояд аз давраи таҳсил дар синфҳои ибтидоӣ оғоз гардад. Дар босамар гардидани ин шакли кор таълими ҳамгироӣ фанҳои таълимӣ мавқеи асосиро ишғол менамояд.

Мустаҳкам намудани робитаҳои машваратӣ бо муассисаҳои таҳсилоти олии касбӣ, Академияи таҳсилоти Тоҷикистон, Пажӯҳишгоҳи рушди маориф бо мақсади аз ҷониби хонандагони болаёқат истифода намудан аз имконоти лабораторияҳои илмӣ ва озмоишӣ, китобхонаҳои ин муассисаҳо яке аз роҳҳои асосии пешбурди кор оварда шудааст.

Навгони илмӣ тадқиқот аз он иборат аст, ки усулҳои педагогии рушди қобилияти зеҳнии хонандагон тавассути дарсҳои иловагӣ муайян, самаранокии ташкили дарсҳои иловагӣ дар таъмини сифати таҳсилоти хонандагони болаёқат дар шароити гимназия ошкор карда шуда, мазмун ва мундариҷаи таҳсилоти иловагӣ дар гимназия бо роҳи ворид намудани компонентҳои нави таълимӣ ғанӣ гардонида шудааст, инчунин ҳамгироии дарсҳои асосӣ ва дарсҳои иловагӣ дар гимназия аз лиҳози илмиву назариявӣ асоснок гардида, модели таълимии самараноки таъминкунандаи дастовардҳои таълимии хонандагон тавассути омӯзиши амиқи фанҳо дар дарсҳои иловагӣ таҳия ва татбиқ мегардад.

Масъалаҳои лаёқатмандии хонандагон дар низоми муносири таҳсилот, усулҳои инноватсионии психологӣ ва педагогии дарёфти хонандаи болаёқат вобаста ба гуногунии навъҳои лаёқатмандӣ, инчунин принципҳои асосии таълими хонандагони болаёқат мавриди таҳлил қарор гирифтаанд. Дар ин қисмат назари олимони ватаниву хориҷӣ доир ба падидаи лаёқатмандӣ, навъҳои он, роҳу усулҳои дарёфт ва кашфи кӯдакони болаёқат оварда шуда, назарияҳои гуногун қиёс гардидаанд.

Низоми банақшагирии таълими иловагӣ барои хонандагони болаёқат дар Гимназияи №1 барои хонандагони болаёқати шаҳри Душанбе мавриди таҳлили илмӣ қарор дода шуда, масъалаи такмили донишу маҳорати хонандагони болаёқат дар ҷараёни таълими иловагӣ ва низоми омодагии хонандагон ба олимпиадаҳои фанӣ ва озмунҳои зеҳнӣ тавассути таълими иловагӣ дар Гимназияи №1 барои хонандагони болаёқати шаҳри Душанбе баррасӣ гардидааст. Ҳамзамон, дар фасли чоруми ин боб муаллиф натиҷаи

корҳои таҷрибавӣ-озмоишӣ оид ба самаранокии ташкили раванди таълими иловагиро оварда, онро арзёбӣ намудааст.

Дар баробари ин, маводи таҳқиқоти анҷомёфта зарурати ҳалли як қатор масъалаҳоро барои омӯзиши амиқтари масъалаи таҳқиқшаванда барои минбаъд нишон додааст. Чунончи, омӯзиши амиқтари нишондиҳандаҳои лаёқатмандӣ, муаммои пастшавии сатҳи шавқу рағбати хонандагони лаёқатманд ба омӯзиши фанҳои таълимӣ ҳангоми гузариш ба зинаи минбаъдаи таҳсил ва интихоби касбу ихтисосҳо; инкишофи лаёқатмандии хонандагон дар тӯли тамоми солҳои таҳсил дар мактаб; қустуҷӯи роҳҳои босамари рушди лаёқатмандии хонандагон дар муассисаҳои гуногуни таълимӣ муҳим ба назар мерасад.

Дар рисола масъалаҳои вобаста ба роҳу услуҳои ташхиси лаёқатмандии кӯдакон, муносибати педагогиву психологиву дахлдор бо онҳо, истифодаи методикаи самараноки таълими хонандагони болаёқат, самтҳои асосии ҳамкориҳои муассисаҳои таҳсилоти иловагӣ бо муассисаҳои таҳсилоти умумӣ барои таълиму тарбияи хонандагони болаёқат ва омода намудани омӯзгорон барои кор бо чунин хонандагон мавриди омӯзиш қарор гирифтааст.

Муҳаққиқ бо дарназардошт ин вазифаҳои таҳқиқотро хеле дурусту нишонрас муайян карда, дар раванди таҳқиқот ҷанбаҳои педагогии таълими хонандагони болаёқат дар асоси ҳамкориҳои муассисаҳои таҳсилоти иловагӣ бо муассисаҳои таҳсилоти миёнаи умумӣ пажӯиш намуда, пешниҳодҳои муфид додааст.

Аҳамияти амалии таҳқиқот дар он зоҳир мегардад, ки муаллифи диссертатсия амсилаи муассиру дар асоси озмоиш санҷидашударо пешниҳод менамояд.

Натиҷаи корҳои илмӣ-таҳқиқотӣ ва озмоишӣ дар мақолаҳои дар нашрияҳо илмии тақризшаванда ҷопнамудаи унвонҷӯй муҳтавои асосии диссертатсияро дар бар мегирад.

Довталаб дар ҷараёни корҳои илмӣ-таҳқиқотӣ ба ҳаллу ҷасли мақсади таҳқиқот ноил шуда, дуруст будани фарзияи пешниҳодкардаи муҳаққиқ тасдиқи худро ёфтааст.

Бо дарназардошти натиҷаҳои баррасӣ ва пешниҳоду тавсияҳои иштирокчиён ҷаласаи васеи шӯба

Қ А Р О Р Қ А Р Д:

1. Диссертатсияи илмии Нематуллоев Муродбек Музафарович дар мавзӯи «Усулҳои педагогии рушди қобилияти зеҳнии хонандагон таввасути дарсҳои иловагӣ дар муассисаҳои таълимии кор бо хонандагони болаёқат» (дар мисоли Муассисаи таълимии давлатии «Гимназияи №1 барои

хонандагони болаёқати шаҳри Душанбе”) кори илмии мустақилона баанҷомрасида, ки дар он муаллиф ба ҳалли вазифаҳои дар назди таҳқиқот гузошташуда ноил шудааст, ҳисоб карда шавад.

2. Диссертатсияи илмии Нематуллоев Муродбек Музафарович дар мавзӯи «Усулҳои педагогии рушди қобилияти зеҳнии хонандагон таввасути дарсҳои иловагӣ дар муассисаҳои таълимии кор бо хонандагони болаёқат» (дар мисоли Муассисаи таълимии давлатии “Гимназияи №1 барои хонандагони болаёқати шаҳри Душанбе”) ба талаботи ҚОА назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон барои дарёфти дараҷаи илмии номзади илмҳои педагогӣ 13.00.05 – Назария, методика ва ташкилифаъолияти фарҳангӣ-иҷтимоӣ (13.00.05.03. – педагогикаи иҷтимоӣ ва худшиносӣ) ҷавобгӯ аст.

3. Диссертатсияи Нематуллоев Муродбек Музафарович дар мавзӯи «Усулҳои педагогии рушди қобилияти зеҳнии хонандагон таввасути дарсҳои иловагӣ дар муассисаҳои таълимии кор бо хонандагони болаёқат» (дар мисоли Муассисаи таълимии давлатии “Гимназияи №1 барои хонандагони болаёқати шаҳри Душанбе”) баъд аз ворид намудани пешниҳоду тавсияҳои баёншуда ба ҳимоя пешниҳод карда шавад.

Хулоса дар ҷаласаи васеи шӯъбаи педагогика, психология ва методикаи таълими Пажӯҳишгоҳи рушди маориф ба номи Абдурахмони Ҷомии Академияи таҳсилоти Тоҷикистон аз 25 апрели соли 2023, протоколи №5 баррасӣ ва қабул карда шудааст.

Дар ҷаласа 8 нафар иштирок доштанд. Натиҷаҳои овоздиҳӣ: “Тарафдор” - 8 нафар, “Зид” - нест, “Бетараф” - нест. Қарор яқдилона қабул карда шуд.

Раиси ҷаласа, доктори илмҳои педагогӣ, профессор мудири шӯъбаи педагогика, психологияи ва методикаи таълими ПРМ ба номи А. Ҷомии АТТ

Иматзода Л.

Котиби ҷаласа, ходими илмии шӯъбаи педагогика, психологияи ва методикаи таълими ПРМ ба номи А. Ҷомии АТТ

Ҳасанзода Ю.

Имзои Иматзода Л. ва Ҳасанзода Ю. тасдиқ менамоям.
Мудири шӯъбаи кадрҳои ПРМ ба номи А. Ҷомии АТТ

Ҳақимова Х.